

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vsa leta - \$6.00
Za pol leta - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto - \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: OHelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

TELEFON: OHelsea 3-3878

NO. 106. — ŠTEV. 106.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 5, 1932. — ČETREK, 5. MAJA 1932

VOLUME XXXX. — LETNIK XXXI

GRANDI KRITIZIRA RAZOROŽITVENO KONFERENCO

LAŠKI ZUNANJI MINISTER PRAVI, DA POTREBUJE TRPEČI SVET DEJANJ, NE PA BESED

Po mnenju italijanskega zunanjega ministra svet ne bo trpel nadaljnjega zavlčevanja. — V Ženevi debatirajo diplomati, na Daljnem iztoku pa grme topovi. — Nevarnost novih zapletljivost na Kitajskem še ni odstranjena. — Senator Hale, predsednik mornariškega odseka pravi, da ne sme ameriška mornarica za nobeno drugo zaostajati.

RIM, Italija, 4. maja. — Danes je govoril v zbornici italijanski zunanji minister Dino Grandi ter rekel, da se samo z besedami ne bo dalo na razorožitveni konferenci ničesar doseči. Predvsem je treba dela in pa dobre volje med narodi.

Grandi se pa ni omejil samo na vprašanje razorožitve, ampak se je dotaknil tudi položaja na Daljnem iztoku in pa gospodarske krize podonavskih dežel.

Italija se prav dobro zaveda dejstva, da so grmeli na Daljnem iztoku topovi, ko so diplomati v Ženevi razpravljali o razorožitvi.

Po njegovem mnenju je tamošnji položaj še vedno skrajno resen ter preti nevarnost nadaljnih zapletljivost.

O gospodarskem položaju podonavskih dežel je rekel: — Celo oni, ki veljajo za strokovnjake, le površno poznajo razmere. V tem slučaju je predpisovanje zdravil slabše nego bolezen, kajti na gospodarskem polju se zaenkrat še ne dogajajo nikakoli čudeži.

Grandi se je vrnil iz Ženeve, kjer je imel dolgotrajna posvetovanja z ameriškim državnim tajnikom Henryjem Stimsonom, angleškim ministrskim predsednikom Ramsayem MacDonalodom, nemškimi državnikom in zastopniki drugih narodov.

— Razorožitvena konferenca, — je rekel, — stopa v posebno delikatno in težavno razdobje. — Narodi, ki so stavili v ta posvetovanja vsa svoja upanja, postajajo nestrpni, ker delo razorožitve le počasi napreduje. Preveč besed je bilo nepotrebno izgovorjenih, preveč "sklepov" je bilo uveljavljenih, dočim so uspehi le malenkostni. Treba je storiti nekaj pozitivnega, če nečemo, da bo vse naše delo zastoj.

— Ženeva debatira, na Daljnem iztoku pa grme topovi. Ta konflikt ogroža mir sveta in to se dogaja baš v času, ko je mednarodna solidarnost bolj potrebna kot je bila kdaj prej.

WASHINGTON, D. C., 4. maja. — Senator Hale, predsednik mornariškega odseka, se je danes zavzel v senatu za ameriško vojno mornarico, ki naj bi bila tako močna, kolikor ji dovoljujejo sedanje mednarodne pogodbe. Svojo zahtevo je takole utemeljil:

— V sedanjem svetovnem položaju se zamorejo Združene države vsak hip zaplesti v vojno. Edinole če bo Amerika močna in mogočna, se ne bo zapletla.

Senator Hale je očel predloge, ki zahteva, naj se ameriška mornarica tako ojači, kolikor ji dovoljuje londonska pogodba, sklenjena med petimi vesilami.

Ako bo njegova predloga sprejeta, bo s tem ba je dokazano ostalim vesilam, da Washington pod nobenim pogojem ne trpi, da bi ameriška mornarica zaostajala za kakšno drugo.

Glede japonsko-kitajskega konflikta je rekel, da je zaupanje v obstoječe pogodbe omajano ter da se teh pogodb ne sme smatrati kot garancije zoper vojno.

Massie je bil samo eno uro zaprt

NAPOVED VREMENA

Iz solčne toplote bo mogoče prerokovati vreme. — Izžarivanje toplote se zelo izpreminja.

Washington, D. C., 4. maja. — Stari oče solnce zelo izpreminja izžarivanje svoje toplote. In te izpremembe so precej redne. In če solnce izžariva manj gorkote kot navadno, zemlja občuti velik padec v toploti in tudi vetrovi se izpreminijo.

Tajnik Smithsonian zavoda dr. Charles A. Abbot, ki zapisuje vsakdanje podatke o vremenu, je rekel, da ba iz dosedanjih opazovanj mogoče napovedati vreme za več dni naprej. Ta opazovanja bodo proučevali učenjaki po celem svetu, kajti samo ta zavod ima natančne podatke o izpremembi vremena. Ker se moč solčnih žarkov izpreminja, se tudi na našem planetu izpreminja vreme.

Dr. Abbot pravi, da je prememba solčnih žarkov precej redna in uravnavna, vsled česar bo po še bolj natančnem preiskavanju mogoče za dolgo časa naprej napovedati vreme. Ravno tako pa bo mogoče tudi natančno za več let naprej določiti, kako se bo "obnašalo" solnce. Take napovedi bi bile nemogoče, ako ne bi solnce tako redno kazalo svoje izpremembe.

Navadna peč izžariva toploto in ogreva stanovanje. Vsoda lahko presodi kako bo razgreta soba. Ravno tako bodo v bodoče znanstveniki mogli iz natančnega poznavanja izžarivanja toplote solnce sklepati na toploto dneva na zemlji in ravno tako na vreme.

Solnce ima v svojem izžarivanju toplote mnogo izprememb, ki pa so redne. Nekatere izpremembe se redno ponovijo v 68 mesecih, druge izpremembe pa v 45, 25, 11 in 8 mesecih. In od vseh teh izprememb je odvisna gorkota naše zemlje. Mnogo izprememb pa je tudi, katerih do sedaj učenjaki niso spoznali in določili.

FAIL BO IZPUŠČEN IZ JEČE

Washington, D. C., 4. maja. — Bivši tajnik za notranje zadeve v Hardingovem kabinetu, Albert B. Fall bo te dni najbrže izpuščen iz kaznilnice.

Kot notranji tajnik je sprejel podkupnino pri prodaji vladnega petroleja in vsled dobrega obnašanja v ječi ima po postavi pravice do skrašanja kazni in biti izpuščen 8. maja.

Fall je bil obsojen na eno leto in en dan ter na \$100.000 kazni. Te vsote do sedaj še ni plačal in justični departament smatra, da mora ostati v kaznilnici toliko časa, da je ta vsota plačala ali pa sa, da je ta vsota plačana ali pa

STIMSON SE VRAČA

Cannes, Francija, 4. maja. — Državni tajnik Henry L. Stimson, se je vkrcal na parnik Vulcania, ko je sklenil svoje delo na razorožitveni konferenci v Ženevi četudi ni dosegel svojega namena na sestanku in konferenci petih držav.

Parnik se je ustavil v Cannes samo zaradi njega; viharno morje je bil pri vkrcanju povzročilo velike naprtilike. Ameriški atašej pri poslaštvu v Parizu Robert Pell, ga bo spremljal do Lizbone.

SOVJETSKO ODLIKOVANJE

Pastir je bil dva dni v viharju. — Reši je vse ovce. — Njegovo življenje je bilo v nevarnosti.

Moskva, Rusija, 4. maja. — Konstantin Apostolov, star 66 let in vse svoje življenje pastir na ukrajinskih stepah, je bil vse svoje življenje poznan samo svojim vaščanom, toda sedaj pa je nenkrat prišel v javnost in je postal junak dneva.

Apostolov je na kolektivni kmetiji nastavljen kot pastir. Nekega dne je zalotil njegovo čredo 500 ovac velikanski snežen vihar, ki v mnogih slučajih povzroči veliko opustošenje med ljudmi, med domačimi živalmi, pa tudi med divjačino na ruskih stepah.

Stari Apostolov bi lahko našel kako zavetje, toda svoje črede ni hotel zapustiti. Dva dni in dve noči je prenašal mraz in lakoto, bi lje tudi v nevarnosti za svoje življenje, toda svojo čredo je varno prignjal na kmetijo, ko je vihar poлегel.

Poljedelski komisar je o tem izvedel in ga je pohvalil v posebnih listini poljedelskega komisarijata. V njej ga hvali in ga povzdiguje kot poseben zgled požrtvovalnosti v svojem delu za stvarjenje novega življenja v sovjetski državi.

VRNITEV NEMCA IZ JETNIŠTVA

Ko se je vrnil Nemec iz francoskega jetništva, ga je pričakala na postaji tisočglava ljudska množica.

Kehl, Nemčija, 4. maja. — Paul Schwartz, ki je bil pozabljen skozi 12 let, ko je bil francoski vojni ujetnik in francoski kazenski kolonij na otoku Ile de Salut, ki se nahaja v skupini zloglasnega Hudičevega otoka na severovzhodni strani Južne Amerike, se je vrnil na svoj dom v Kehl, nasproti Strassburga preko Rena. Na železniški postaji se je zbrala tisočglava množica, ki ga je pozdravila.

Schwartz je bil rojen na Korziki, ki spada pod Francijo. Njegovi starši so bili Nemci in ko je bil Paul še majhen otrok, se je njegova družina preselila v Alzacijo. Ko se je pričela svetovna vojna, je stopil v nemško armado in se je bojeval na zapadni fronti do premirja. Leta 1919 se je zopet vrnil v Kehl, ki je bil pod francosko okupacijo. Ker ni imel potnih listov, ga je francosko vojsko sodišče obsodilo zaradi veleizdaje po francoski postavi, ki določuje, da je vsak otrok, rojen na francoski zemlji, francoski državljan.

Ko se je Schwartz po tolikih letih vrnil, ga je pričakovalo celo telovadno društvo, katerega član je bil še pred vojno. Njegovi prijatelji so ga dvignili na svoje rame in so ga nesli na njegov dom, ki se nahaja na velikem trgu, ki je bil svečano okrašen z zastavami in evetjem.

AL CAPONE V ATLANTI

Zaprt bo deset let. — Pred odhodom je jokal in divjal. — Močna straža ga je spremljala do vlaka.

Chicago, Ill., 4. maja. — Kralj ameriških gangsterjev Al Capone je odpotoval v Atlanta, Ga., kjer bo doslužil desetletno kazen, ker je "pozabil" plačati dohodninski davek.

V Atlanti bo daleč proč od svojega kraljestva in svojih prijateljev, ki sede v različnih ječah. Zvezni uradniki so bili pripravljani na vsak poskus njegovih prijateljev, da bi ga jim siloma iztrgali, ravno tako pa so bili tudi oprezní na njegove sovražnike, ki bi ga mogoče hoteli umoriti.

V petih avtomobilih so bili detektivni in policisti, ki so spremljali Caponeja iz Cook County kaznilnice na Dearborn železniško postajo, od koder se je odpeljal v Atlanta, Ga.

Capone ni bil več kruti trmog, ki je določeval smrt svojim nasprotnikom, temveč je jokal, ko se je poslovil od svoje družine v svoji celici. Solze so mu polzele po debelih licih, ko je divje zaupil:

— To je prehud udarec! Glaslo je jokala njegova mati Mrs. Theresa Capone in njegova žena Mae. Med sorodniki je bil tudi Caponejev sin Alphonse in sestra Mrs. Mafalda Mariotte.

Caponeja je v oktobru obsodil sodnik Wilkerson na deset let ječe v zvezni kaznilnici in zatem na eno leto v državni kaznilnici.

Capone, ki se je hvalil, da vlada celi deželi, je šel s svojimi pritožbami proti obsodbi skozi vsa sodišča.

Capone je star 32 let. Prvo njegovo delo je bilo kot natakav v neki restavraciji na Coney Isl., N. Y.

Toda šele potem, ko je prišel v Chicago, je postal poglavar organizacije, ki je izsiljevala dohodke od prodajalcev opojnih pijač, igralnic in od belega suženjstva.

Med nasprotnimi strankami je pogosto prišlo do vročih bojev in mnogo Caponejevih pristašev in nasprotnikov je umrlo nasilne smrti. Mnogo jih je tudi bilo obsojenih v ječo, med njimi Jack Guzik, Sam Guzik, Terry Drugan in Frank Lake, ki se vsi nahajajo v kaznilnici Leavenworth. Zaradi tega ga zvezne oblasti niso hotele poslati v to kaznilnico, temveč v Atlanto.

Zvezne oblasti so Caponeja skušale skozi tri leta dobiti v svojo pest, toda vedno se jim je izmuznil. Proti njemu je bila dvignjena tožba zaradi kršenja prohibicijske postave; ta tožba še vedno teče.

V Atlanti pomeni njegov prihod samo kot nov jetnik. Kako delo bo dobil v kaznilnici sedaj še ni znano.

Njegovo veselje pri sprejemu pa je skalila vest, da je pred dve tedna umrla njegova mati, ki je največ pripomogla s svojimi prošnjami, da je francoska vlada izpustila iz jetništva njegovega sina.

GOVERNER JE TAKOJ PO OBSODBI VSE 4 OBSOJENCE POMILOSTIL

HONOLULU, Havajsko otočje, 4. maja. — Štirje Amerikanci, katere je porota, spoznala krivim uboja Joe Kahahawaia, so bili danes obsojeni na deset let ječe, toda v zaporu so se nahajali le pičlo uro. Governor Lawrence H. Judd jih je namreč pomilostil.

Prej se je governor posvetoval s sodnikom Davisom, odvetnikom Darrovom ter državnim pravdnikom Kellyem.

Domneva se, da je bil na governorja izveden pritisk iz Washingtona. Tajnik Wilbur mu je baje telefoniral in ga pozval, naj obtožence pomilosti.

Poročnik Massie, njegova tašča ter mornarja Jones in Lord so bili večeraj prvič zopet svobodni izza meseca januarja, ko so odvedli in umorili Kahahawaia.

Sodnik jim je bil prisodil najvišjo kazen, ki določa zakon za tak slučaj, namreč deset let.

Takoj po obsodbi so jih odvedli v jetnišnico, uro zatem je pa prišlo pomilostenje.

Vsi štirje bodo takoj odpotovali s Havajskega otočja.

Washington, D. C., 4. maja. — Newyorški kongresnik La Guardia, ki je član justičnega odbora, je rekel v svojem komentarju: — Upam, da bodo z Mooneyem istotako ravnali, kot so z Massiem.

PREGANJANJE MAFIJE

Arigento, Italija, 4. maja.

Obravnava proti največji tolpi mafije na Siciliji, je bila po treh mesecih končana in obsojenih je bilo 244 moških in žensk v skupno zaporno kazen 1200 let.

Obdolženci so sedeli v posebno za nje postavljenih celicah v nekdanjem samostanu Santo Spirito, kjer se je vršila sodnijska obravnava.

V vladnem pogonu na črnokarje je bilo obsojenih že nad tisoč oseb. Tolovajstvo na Siciliji je bilo zelo razširjeno in člani mafije so izvršili mnogo bombnih napadov morili so ljudi, kradli živino in izvrševali tudi druga nasilja. Mussolinijeva vlada ja hotela napraviti konec temu tololvajstvu in kot izgleda, se ji bo to tudi posrečilo.

OBSOJEN MEHIŠKI GENERAL

Mexico City, Mehika, 4. maja.

Višje vojno sodišče je obsodilo generala Jose San Martin na 20 let ječe in nečastno odpustitev iz armade, ker se je leta 1923 udeležil revolucije proti zvezni vladi skupno z generalom Jose Gonzalo Escobar.

Vsi važnejši voditelji te revolucije so pobegnili iz Mehike general Martin pa se je skrival v severozapadnih krajih Sierra. Več kot leto pozneje se je pojavil v Torreón in se je izročil vladnim oblastim.

Vojno sodišče ga je v februarju oprostilo vsake krivde, toda vlada te razsodbe ni odobrila. Na ukaz vojnega ministra generala Plutarco Elias Calles so bili vsi častniki ki so glasovali za oprostitve generala Martina, odpuščeni iz vojaške službe.

ZLATOISKALCI ZOPET NA DELU

Zopet bodo pričeli z iskanjem zlata potopljenega ladje. — Italijan, družba z dvigalno ladjo zopet na mestu.

Brest, Francija, 4. maja. — Zopet so pričeli že tretje leto z iskanjem pet milijonov dolarjev vrednega zlata, ki je bilo potopljeno s parnikom "Egypt". Dvigalna ladja Artiglio je zopet na mestu in bo zopet pričela s svojim delom ter vsi upajo, da bo še to poletje zlato dvignjeno iz morske globočine.

Kot zatirajo izvedenci, je to najtežje podjetje za dvignjenje kakakega zaklada na dnu morja, kajti potopljena ladja leži nad 400 čevljev globoko pod površino morja in dosedanje navadne priprave za potapljanje niso primerne. Italijani so iznašli jekleno posodo, s katero se je mogoče potopiti v poljubno globočino. Potapljač more vsled tega ostati dolgo časa pod vodo, ne da bi občutil kak pritisk vode ali zraka.

Potapljač se v tej posodi tudi prosto giblje, je zvezan z ladjo po telefonu in pošilja moštvo svoja naročila.

Delo ovira samo slaba svetloba. Iz gotovega vzroka potapljači ne rabijo umetne svetlobe. Poleg tega pa se posoda in tudi orodje vedno giblje v vodi. Navzlic tem zaprekam pa je Artiglio v dveh poletjih odstranil stene potopljene ladje in vsi so prepričani, da so sedaj tik pred zakladom, katerega bodo dvignili v kratkem času.

Kako neumno je postaviti zlato na dno ladje. — je rekel voditelj dvigalne ladje Quaglia, — kajti na suhem mora vsakdo spraviti dragocenosti pod zemljo, da so varne pred tatovi in ognjem. Toda na ladji! Od sedaj naprej morajo ladje spraviti zlato in druge dragocenosti prav na vrh krova, da ga je v slučaju nesreče mogoče takoj najti.

Lansko leto je imela rešilna ekspedicija veliko nezgodo. Ko so hoteli z dinamitom razstreliti ogradije potopljene ladje, je bila razstrelba tako silna, da je bila ladja Artiglio razbita in je več mornarjev utonilo. Zgraditi so morali novo ladjo Artiglio II.

Družba, ki skuša dobiti potopljeno zlato, ima pogodbo, da dobi 57 odstotkov vrednosti, ostalo pa družba Lloyd, katere last je bila ladja "Egypt".

ADVERTISE

in "GLAS NARODA"

KDO JE KRIV KRIZE

Med evropskimi politiki in publicisti je malo mož, ki bi jih po temeljitem poznavanju mednarodne politike Evrope lahko primerjali z W. Steedom, novinarjem svetovnega ugleda. V angleškem listu "Sunday Times" je Steed nedavno objavil o Podunavju članek, v katerem odkriva ne samo prezanljivo zvezo med že znanimi stvarmi marveč tudi marsikatero okolnost, ki je javnosti doslej ostala skrita. Članek prinašamo v krajšem izveščku.

V prvi polovici prejšnjega meseca sta se odigrali v Londonu dve zadevi velike mednarodne važnosti. Angleško-francoska razprava o pomožnem načrtu za podunavske države je izpadla ne-pričakovano uspešno. Sestanek štirih velesil — Anglije, Francije, Italije in Nemčije — pa se je končal z isto tako velikim neuspehom. Zdaj ni nikakega dvoma več, da so vprašanje sestanka štirih velesil porinili v ospredje ljudje, ki so si želeli, da bi se angleško-francoski sporazum temeljito izjavil. Po želji teh je nemški delegat Bülow s pomočjo Italije blokiral angleško-francoski podunavski načrt.

Razlog za to je treba iskati v nedavni preteklosti. Pred dobrim letom je Nemčija nastopila s svojo carinsko unijo. V Berlinu sedaj priznavajo da je bila ta poteza naperjena proti Italiji kot kazna za njeno prijazno stališče nasproti Hendersonovi formuli pomorskega sporazuma med Anglijo, Francijo in Italijo. Nemčija je stalna računalna, da bo Rim podprl njeno težnjo po pariteti oborožitve, kar pa bi postalo s pomorskim sporazumom nemogoče, osobito ker bi temu skoro gotovo sledil tudi sporazum na kopnem. Trojica velesil bi bila lepo

povezana s pogodbi in Nemčija bi bila ostala s svojo zahtevo po paritetni oborožitvi osamljena. Nobena izmed ostalih treh velesil bi ne hotela dovoliti nemške oborožitve, da ne bi s tem postale vse pogodbe brezpredmetne, ako bi se v evropski konstelaciji pojavil nov čimtelj — oborožena Nemčija.

Ravno v času, ko so bile lani nade na pomorski sporazum največje, je počila nemška bomba. Zadalja je predvsem Briandovo politično rano, od katere si ni več opomogel in Nemčija je tako sama odstranila svojega najboljšega prijatelja, ki ga je imela kdajkoli na francoski strani. Vendar pa je dosegla svoj cilj. Italija se je ustrašila da bi Nemčija pogoltnila Avstrijo in se tako pojavila kot nevarna neposredna sosedica ob Brennerju, obenem pa svoj vpliv razširila globoko v Podunavje. Zato se je brž odmaknila od Francije in Anglije.

Ta v kati zatrti sporazum med tremi evropskimi silami pa je uničil mednarodno zaupanje in začela se je evropska finančna in gospodarska kriza. Nemčija je prva občutila posledice. Stala je pred polomom in pošiljala v Zdr. države obupne klice na pomoč, ki se jim je Hoover odzval s svojim moratorijem reparacij in vojnihi dolgov. V Nemčiji in Avstriji so se začeli polomi donarnih zavodov. Angleške banke so takoj pohitele na pomoč, da rešijo svoje naložnike v Avstriji, na Madžarskem in v Nemčiji. Vendar so bili angleški denarni krogi tako prestrašeni, da je na samem Angleškem bila kriza neizbežna. Občutila se je zlasti sredi leta, jese- ni pa je bil opuščen zlati standard.

Ves ta čas sta bili Francija in Anglija v odkritem boju. London je bil iz finančnih razlogov na

strani Nemčije in je čakal pomoči od Amerike v obliki popusta vojnihi dolgov. Senat Združenih držav je na te nade odgovoril z odločno izjavo da Amerika od svojih terjatev ne bo popustila niti vinarja. Med tem pa so tudi v Združenih državah rastle gospodarske težkoče in tudi Francija je bila začela spoznavati, da tudi nji kriza ne bo prizanesla. Pariz in London sta se začela zopet zbliževati, ker je v obeh državah začelo prevladovati mnenje, da se bo le v složenem postopku mogoče ubraniti napredujoče pogibelji.

Razvoj stvari v tem praven je omogočil v Podunavju predhodni sporazum med Simonom in Tardieuem, ki sta ga sklenila pretekli mesec v Ženevi in v Parizu. Izpopolnjen je bil ta domenek v londonskem razgovoru med predsednikom obeh vlad. Sporazum je bil več ko prisrčen in angleška javnost je z zadovoljstvom vzela na znanje, da sta Tardieu in Flaminio celo pristala na to, da se zapisnik o sporazumu sestavi v angleščini, ker je menda prva slična koncesija francoskih državljanov, ki ljubosumno čuvajo značaj francosčine kot mednarodnega občevelnega jezika.

Na konferenci štirih velesil pa sta Nemčija in Italija porušili ta doseženi sporazum. Nemčija vedno sanja, da se ji kdaj posreči ustvariti gospodarski blok v Srednji Evropi, da si napravi z njim temelj za še večje področje svoje gospodarske in obenem tudi politične ekspanzije. Nemški nameni obsegajo vse Podunavje in ves Balkan. Tem načrtom je francoska inicijativa Podunavskega močnega zapreka. Italija pa se zopet boji vsake organizacije, ki bi količak spominjala na nekdanjo monarhijo, nasprotuje po pubudi tudi zavoljo tega, ker bi z njo prišlo Podunavje več ali manj pod francosko patronanco. Dober del italijanskih politikov sedaj obžaluje, da se je Italija pred trinaestimi leti tako zelo pulila in trga-

la za kraško ozemlje pri tem pa izpustila daleko važnejše možne pridobitve. Toda to spada že v drugo poglavje, danes pa nam gre za bodočnost, ne za preteklost.

Kakor je pokazal Briandov poskus, je izvedba evropske federacije za sedaj nemogoča, ker se evropske države kot celota ne morejo sporazumeti. Poskus ureditve nemških sanj o novem gospodarskem bloku med Renom in Vislo bi pomenil novo vojno. Zato ostane kot edini izhod nekaka forma Podunavskega ki naj bi bilo v gospodarskem pogledu pozitivna postavka v političnem pa element ohranitve statusa quo. K temu novemu telesu bi lahko pristopile večje države na temelju svobodne trgovine. To možnost je naglašal angleško-francoski sporazum in nje izvedbo sta bili pripravljene podpirati obe velesili. Sicer se je izjavilo, toda ne za večno. Misel je zdrava, ali nade na nje uspeh je edino v neutrudnem in prisrčnem sodelovanju Anglije in Francije.

Čeprav ne more nihče napovedati, kaj bo Nemčiji prinesla bodočnost, bo vendar prišel dan, ko bodo nemški politiki spoznali, da je edino prava pot k političnemu in gospodarskemu ozdravljenju tudi za Nemčijo sporazum Londona in Pariza in da je politika izigravanja Anglije proti Franciji in obratno kratkovidna in samomorilna.

MUSSOLINIJEV AVTOMOBIL
POVOZIL KMETA

Rim, Italija, 4. maja. — Podtajnik v notranjem ministrstvu, Leandro Arpinati, ki vozi isti avtomobil kot Mussolini, je na poti Rim-Ostia povozil nekega kmeta, ki je na mestu obležal mrtve. Arpinati in njegov spremljevalec Giuseppe Zanetti sta bila vržena iz avtomobila. Arpinati si je zlomil roko, Zanetti pa nos.

PESNIK
in
BANDIT

Spisal

AL. JENNINGS

16

— Kaj vas je pa zaneslo, da ste se tako nanaglomna podali na pot? — me je vprašal.

— Morda sem šel iz tega vzroka, iz katerega ste jo odkurili vi, — sem mu odvrnil.

Majhen rahel nasmešek mu je zatrepetal na ustnih. Vstal je, zajel me je pod roko in tako sva drug drugemu pomagala po cesti, ki je bila tako ozka, kakor kakšen gozdni kolovoz, dokler nisva prišla do najbližje kantine.

To je bilo moje prvo potovanje z William Sydney Porterjem. Tako sva šla svoje prve skupne korake po poti, ki se je pozneje za mnogo let izgubila kakor v nekem temnem tunelu. Ko se je pozneje ta pot spet razširila in postala svetlejša, je bila to velika deželna cesta življenja, po čemer sva dalje potovala in mož, ki je hodil ob moji strani ni bil več Bill Porter, begunec in bivši kaznjeneec, temveč O. Henry, najznamenitejši ameriški novelist.

Vkljub neki visoki plemenitosti, ki mu je bila prirojena, me je neka neznana sila takoj prvi hip vsega navezala nanj. Razložil sem mu svoje načrte, povedal sem mu, da se mislim tu naseliti.

— Ta kraj je kar idealen za človeka, ki mu ni mnogo do dela, mi je dejal.

Za kakšno reč se pa vi zanimate? — sem ga vprašal.

— Tega še nisem prav premislil, mi je odvrnil. Za sedaj samo novince sprejemam in se zabavam.

— Potem imate pa od hudiča čez glavo opravka, — sem odgovoril.

— Vi ste prvi, kar sem tu.

Sklonil se je nad mizo.

— Vas pač hudo zanima, kdo sem jaz in zakaj sem tu?

V Hondurasu je pač vsak Američan sumljiv subjekt.

— Za božjo voljo, to me prav nič ne zanima, sem brž odgovoril. Pri nas doma nihče navade vprašati, kako se pišeš in kakšnega vruga imaš za seboj. Sam vam človek na nosu bere, da je vse v redu.

— Hvala, polkovnik.

Povlekel je zgornjo ustnico.

— Recite mi samo Bill. Jaz mislim, da mi bo prav tako.

Tako sva mnogo ur sedela drug ob drugem, bivši cestni razbojnik v raztrganem fraku in begunec v snežnobelih hlačah. Delala sva načrte, kako bi kapital, kar sem ga bil nakradel, najbolje naložila. Porter je menil, da bi bilo najbolje, začeti s kakšnimi nasadi kokosovih orlov ali nabaviti si koncesijo za indigo ali pa se lotiti kakšne predsedniške kampanje. Njegovi predlogi in pripombe so me kar fascinirali, v njih je bilo toliko presenetljivosti, da sem neoljubivo čakal njegove zadnje besede. Pozabil sem, da se je "Helena" nameravala samo obložiti z vodo in da je morda sedaj jadrala že daleč od obrežja.

Tedaj je prišel narednik z ladje in mi pomignil. V naglici sem skoraj mizo prevrnil, ko sem vstal.

— Samo še trenutek!

Porterjev nerazrušljivi mir me je zadržal, kakor da me je zgrabil za roko.

— Vi ste Američan. Ali ste že kaj mislili na proslavo našega slavnega Četrtega?

— Četrtega? Kakšnega četrtega?

— Četrtega julija, polkovnik, ki se začne nocoj eno minuto po polnoči.

Nekako se nama je posrečilo, da sva tudi Franka spravila na breg. Pozno po polnoči naju je Porter spremljal na konzulat, kjer si je bil ustanovil svoj dom. V kotu največje dvorane je stala njegova vojaška postelja. Pobral je odejo z nje, jo razgrnil po tleh in tam smo vsi trije skupaj legli.

Naslednjega dne smo približno ob enajstih pričeli s proslavo četrtega julija. Vsa

naša družba je obstojala iz Porterja, Franka, dveh Treev, ki sta imela koncesijo za indigo, iz ameriškega konzula, mene in dveh črncev, ki smo ju pritegnili zavoljo demokracije. Da pa bo triumf Amerike še posebej prišel do veljave, si je Porter vtepel v glavo, da se mora tudi angleški konzul udeležiti slavlja. Razložili smo torej kraljevemu podniku in on je pristal, češ, da bo vse skupaj v resnici zabavna komedija.

V Trojillu so bile samo štiri hiše tolikšne, kolikšne so ponavadi zaresne hiše. Našo nacionalno himno smo zapeli v senci pred guvernerjevimi domom. A da bi tudi naš gost prišel na svoj račun, je Porter predlagal, naj pridenemo še en verz angleške — "God save the King". Teda Britance se je odločno postavil po robu.

— Nikar ne delajte neumnosti iz te reči, je ugovarjal.

Potem smo po pravi teksaški navadi začeli streljati skozi vso naselbino in to streljanje smo hoteli zaključiti s tem, da si v citronovem logu kraj obale spečemo jareca. Toda te nakane nismo mogli več izpeljati, revolucija nam je prekrizala račun.

Dve estanci smo obsuli s svojo streljavo in povsod naokrog so ležale črepinje razbitih stekel. Karibski krčmarji so pobegnili pred nami. Postreči smo se morali kar sami in zapitek smo za vsak kozarec vestno puščali na mizi.

Tedaj je nenadoma od zunaj padel strel. Porter je pravkar s prazno steklenico razbil ogledalo na steni. Z nenavadnim, neizrekljivo veseljem in smešnim mirom se je okrenil proti vratom.

— Gospoda moja, je dejal, domačini bi nas radi prikrajšali za nas zakonito zaščiteno praznik.

Z vikom in krikom smo planili na ulico in začeli divje streljati v zrak. Majhen mož v žareče rdečem suknjiču je pravkar jahal mimo. Njemu je sledilo kakšnih trideset bosih jezdecov, vsi v rdečih suknjičih, sicer pa zelo malo oblečeni, in za njimi se je dvigal oblak prahu. Streljali so s svojimi staroverskimi puškami, kakor da jim gre prav zares.

Ko je kolovodja na svojem majhenem sivem poniju pridrvel mimo, mu je Porter segel čez pas in ga naradilo potegnil na tla. Skočil sem na njegovo mesto v sedlo in sem začel streljati in kričati kakor blazen vsevprek. Ojačenje, ojačenje! Kakor pesem trumfa je za mojim hrbtom grmel ta klic od nekod. Kam in kako sem jahal, ne vem.

NADALJEVANJE SLEDI

ALI VDIHAVATE?

S tem je odpravljen
zadnji oviran predmet
v oglaševanju cigaret!

VDIHAVANJE je bilo dolgo časa "nedotakljivo". . . nekaj nezastližnega v trgovini tobaka . . . oviran predmet! Zakaj? Ker v vsakem tobačnem listu, celo najfinejšem in najmilejšem — skriva narava gotove nečistoče, ki, če niso odstranjene, ovirajo nežnim glasovnicam!

Ker pa, vede ali nevede, vsi vdihavamo del dima iz naše cigarete — je Lucky Strike razvila velik znanstveni proces, ki odstrani gotove nečistoče. Luckies so ustvarile ta proces. Edinole

Luckies ga imajo!

Ali vdihavate? Pomnite — več kot 20.000 zdravnikov je, ko so jim bile Luckies dane v preizkušnjo temeljč svoje mnenje na izkušnjo v kaji, ugotovilo, da Luckies manj dražijo grlo nego druge cigarete.

"It's toasted"
Zaščita Vašega Grla
proti dražljajem — proti kašlju

O. K. AMERICA

NARAVNAITE NA LUCKY STRIKE—60 modernih minut z najboljšimi glasbenimi koncerti na svetlu in slavnimi Lucky Strike nočnimi vank turek, četrtek in soboto zvečer po N.B.C. omrežju.

Tukaj boste našli knjigo katera vas bo zanimala

MOLITVENIKI

SVETA UKA
v platno vez. 90
v usnje vez. 150
v najfinije usnje vez. 180
v najfinije usnje trda vez. 180

SKRBI ZA DUŠO
v platno vez. 90
v fino usnje vez. 150
v najfinije usnje vez. 180

RAJSKI GLASOVI
v platno vez. 90
v usnje vez. 150
v fino usnje vez. 150
v najfinije usnje vez. 160

KVITSRU SRCA
v imitirano usnje vez. 60
v usnje vez. 80
v fino usnje vez. 150
v najfinije usnje vez. 120
v najfinije usnje trda vez. 150
v bel celluloid vez. 120

NEBESA NAŠ DOM
v ponarejeno 150
v najfinije usnje vez. 150
v najfinije usnje trda vez. 180

MARIJA VARHINJA
fino vez. 120
v fino usnje 150
v najfinije usnje trda vez. 160

Hrvatski molitveniki:

Učitelj starosti, fina vez. 150
Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez. 150
najfinije vez. 160
Zvonček nebeski, v platno 80
fina vez. 150
Vienne, najfinije vez. 160

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook:
v buravate platnice vezano 30
v belo kož. vezano 110

Come Unto Me
fino vezano 30
fino usnje 35

Key of Heaven:
fino vezano 35
v usnje vezano 70
v najfinije usnje vezano 120

(ZA ODRASLE)
Key of Heaven:
v celob. vezano 120
v celob. najfinije vez. 150
v fino usnje vezano 150

Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 130

Ave Maria:
v fino usnje vezano 140

POUČNE KNJIGE

Angleško slovensko besedilo 20
Angleško-slov. in slov. angl. slovar 50
Amerika in Amerikanci (Trunk) 50

Angleška služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši 10

Boj nalezljivim boleznim 75
Cerkniško jezero 120
Domaci zdravilni rastlini broširano 125

Domaci zdravilni po Knjigi:
broširano 125
Domaci vrt 120
Govedarstvo 150
Gospodinjstvo 120

Hitri računar 75
Jugoslavija (Milič) 1. zvezek 150
2. zvezek 1-2 snopci 180

Kletarstvo (Skaflicky) 20
Kratka slovenska gramatika 30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov 30

Kako se postane državljani Z. D. 25
Kako se postane ameriški državljani 15

Knjiga o dostojnem vedenju 50
Kuhinjska Računica 75
Liberalizem 50

Ljubljana in slobodna pisma 35
Materija in energija 125
Mlada leta dr. Janeza Ev. Kreka 25

Mladencem, 1. zv. 50
II. zv. 50
(Ova skupaj 99 centov)

Mikarstvo 10
Nemško-angleški tolmáč 140
Nasveti za hišo in dom 10

Najboljša slov. kuharica, 608 str. 50
lepo vez. (Kalinsek) 50

Nemščina brez učitelja:
1. del 30
2. del 30

Največji spisovnik ljubavnih in drugih pisem 75
Odnos beton 50
Odnos knjigovodstva 250

Perstinarstvo, broširano 150
Pravila za otroke 85

Učna knjiga in berilo iskega jezika 60

Učiteljske molitve na slovenski god. 75
Učiteljski računar 75

POVESTI in ROMANI

Pravo in revolucija (Pitamic) 30
Predhodniki in idejni temelji ruskega idealizma 150

Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 20
broširano 125

Ratovari v kronski in dinarski veljavi 75

Rečni slov. Italijanski in Italijanski-slovenski slovar 90
Rečni spisovnih vsakovrstnih pisem 50

Solnjenje 50
Slike iz življenja, trdo vezano 90
Slovenska narodna mladina (toloska 452 strani) 150

Spretna kuharica, trdo vezano 145
Svetlo Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezano 30

Sadno vino 10
Sadje v gospodinjstvu 25
Spolna nevarnost 25

Učbenik angleškega jezika, trdo vez. 150
broširano 125

Uvod v filozofijo (Veber) 150
Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zaščito in trgovce 125

Veliki vsevedec 80
Vojna knjižica 50
Zbirka domačih zdravil 60

Zdravila zelišč 10
Zel in plevel, slovar naravnega zdravilstva 150

Zgodovina tmetnosti pri Slovenceh, Hrvatih in Srbi 190
Zdravje mladine 125

Zdravje in baten v domači hiši, 2 zvezka 120
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev (Milič) 80

II. zvezek 80
Prorokovalne karte 10

Jurčičevi spisi:

Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih 100
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer broširano 75

Juan Mecerija (Poresti iz španskega življenja) 50

Kako se sem jaz likal (Alešovec) 1. zvezek 60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) II. zv. 60

Kako sem se jaz likal (Alešovec) III. zvezek 60
Korejska brata, porest iz mistikov Koreji 30

Krvna osveta 30
Kmečki punt (Senoa) 60

Kuhinja pri kraljici gosli nočici 50
Kaj se je Markar sanjalo 25

Kazaki 60
Stanley v Afriki 50

Spomin znanega potovalca 150
Stritarjeva Anthologija, broš. 80

Sisto Sesto, porest iz Abncev 30
Sin medvedjega lovca, Potopisan roman 30

Študent naj bo, V. zv. 35
Sveta Nothurga 35

Spisje, male povesti 35
Stežaslodec 30

Sopek Samotarke 35
Sveta poe 30

Svetlobe in sence 120
Slike (Meško) 60

Spake, humoreska, trda vez. 90
SHAKESPEAREVA DELA:

Macbeth, trdo vez. 90
broširano 70

Othello 70
Sen Kresne noči 70

Skrivnost najdenke 50
Splošna Knjižnica:

St. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena gruda, izvirna povest, 101 str., broširano 35

St. 2. (Rado Murnik) Na Bledu, izvirna povest, 181 str., broš. 50

St. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 del., broš. 195 strani 35

St. 4. (Cvetko Golar) Poletno klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano 50

St. 5. (Fran Mihčinski) Gospod Fridolin Žolna in njegove družni zina, veselomodne črtice I, 72 strani, broširano 20

St. 6. (Novak) Ljubosumnost 20
St. 7. Andersonove pripovedke, Za slovensko mladino priredila Uta, 111 strani, broš. 35

St. 8. Akt štev. 113 75
Stev. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber) Problemi sodobne filozofije, 347 strani, broš. 70

St. 10. (Ivan Albrecht) Andrej Ternone, religiozna karikatura in minulosti, 55 str., broš. 25

St. 11. (Pavel Golla) Peterčkov poslednje sanje, božična povest 10

St. 12. (Dr. Karl Eugliss) Denar narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogriš, 236 str., broš. 80

St. 13. (V. M. Garšin) Nadežda Nikolajevna, roman, poslovenil U. Zuna, 112 str., broš. 30

St. 14. (Dr. Karl Eugliss) Denar, narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogriš, 236 str., broš. 80

St. 15. Edmond in Jules de Goncourt, Renee Maupier 90

St. 16. (Janka Samček) Žrtvovanje, pesmi, 112 str., broš. 45

St. 17. (Prosper Martineau) Verno duše v vseh, porest, prevel Mirko Pretnar, 80 str. 30

St. 18. (Jarosl. Vrchlicky) Oporoka lukovskega grajskega, veselolga v enem dejanju, poslovenil dr. Fr. Bradáč, 47 strani, broširano 25

St. 19. (Gerhart Hauptman) Potopljena zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 strani, broš. 50

St. 20. (Jul. Zeyer) Gompazi in Komurasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradáč, 154 strani, broš. 45

St. 21. (Friedrich Zolna) Dvornjak kratkočasnih zgodbi, II, 73 str., broš. 25

St. 22. (Toitstoj) Kreutzerjeva sonata 90

St. 23. (Sophokles) Antigona, ital. igra, poslov. C. Golar, 60 str., broširano 30

St. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 245 str., broš. 90

St. 25. (L. Andrejev) Črna moka, poslov. Josip Vidmar, 82 str., broš. 35

St. 26. (Fran Erjavec) Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. 35

St. 27. Tarzan sin opic 90
Tarzan sin opic, trdo vez. 120

St. 28. Roka reko 25
St. 29. Živeti 25

St. 30. (Gaj Salustij Kršip) Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 strani, broš. 50

St. 31. (Ksaver Meško) Listki, 144 strani 65

St. 32. Donato Tivali 30
St. 33. Tarzan in svet 10

St. 34. La Boheme 90
St. 35. Misterij duše 10

St. 36. Tarzanove šivali 90
St. 37. Tarzanov sin, trd vez. 120

St. 38. Sika De Graye 120
St. 39. Slov. balade in romance 80

St. 40. V metelcu 10
St. 41. Namisljeni bolnik 50

St. 42. To in okraj Sotte 30
St. 43. Tarzanova mladost, trd vez. 120

St. 44. Glad (Hamsun) 90
St. 45. (Dostojevski) Zapiski iz mrtevga doma, I. del 10

St. 46. (Dostojevski) Zapiski iz mrtevga doma, II. del 10
St. 47. (Golar) Bratje in sestre 75

St. 48. Idijot, I. del (Dostojevski) 90
St. 49. Idijot, II. del 90

St. 50. Idijot, III. del 90
St. 51. Idijot, IV. del 90

St. 52. Idijot, V. del 90
St. 53. Idijot, VI. del 90

St. 54. Idijot, VII. del 90
St. 55. Idijot, VIII. del 90

St. 56. Idijot, IX. del 90
St. 57. Idijot, X. del 90

St. 58. Idijot, XI. del 90
St. 59. Idijot, XII. del 90

St. 60. Idijot, XIII. del 90
St. 61. Idijot, XIV. del 90

St. 62. Idijot, XV. del 90
St. 63. Idijot, XVI. del 90

St. 64. Idijot, XVII. del 90
St. 65. Idijot, XVIII. del 90

St. 66. Idijot, XIX. del 90
St. 67. Idijot, XX. del 90

St. 68. Idijot, XXI. del 90
St. 69. Idijot, XXII. del 90

St. 70. Idijot, XXIII. del 90
St. 71. Idijot, XXIV. del 90

St. 72. Idijot, XXV. del 90
St. 73. Idijot, XXVI. del 90

St. 74. Idijot, XXVII. del 90
St. 75. Idijot, XXVIII. del 90

St. 76. Idijot, XXIX. del 90
St. 77. Idijot, XXX. del 90

St. 78. Idijot, XXXI. del 90
St. 79. Idijot, XXXII. del 90

St. 80. Idijot, XXXIII. del 90
St. 81. Idijot, XXXIV. del 90

St. 82. Idijot, XXXV. del 90
St. 83. Idijot, XXXVI. del 90

St. 84. Idijot, XXXVII. del 90
St. 85. Idijot, XXXVIII. del 90

St. 86. Idijot, XXXIX. del 90
St. 87. Idijot, XL. del 90

St. 88. Idijot, XLI. del 90
St. 89. Idijot, XLII. del 90

St. 90. Idijot, XLIII. del 90
St. 91. Idijot, XLIV. del 90

St. 92. Idijot, XLV. del 90
St. 93. Idijot, XLVI. del 90

St. 94. Idijot, XLVII. del 90
St. 95. Idijot, XLVIII. del 90

St. 96. Idijot, XLIX. del 90
St. 97. Idijot, L. del 90

St. 98. Idijot, LI. del 90
St. 99. Idijot, LII. del 90

St. 100. Idijot, LIII. del 90
St. 101. Idijot, LIV. del 90

St. 102. Idijot, LV. del 90
St. 103. Idijot, LVI. del 90

St. 104. Idijot, LVII. del 90
St. 105. Idijot, LVIII. del 90

St. 106. Idijot, LIX. del 90
St. 107. Idijot, LX. del 90

St. 108. Idijot, LXI. del 90
St. 109. Idijot, LXII. del 90

St. 110. Idijot, LXIII. del 90
St. 111. Idijot, LXIV. del 90

St. 112. Idijot, LXV. del 90
St. 113. Idijot, LXVI. del 90

St. 114. Idijot, LXVII. del 90
St. 115. Idijot, LXVIII. del 90

St. 116. Idijot, LXIX. del 90
St. 117. Idijot, LXX. del 90

St. 118. Idijot, LXXI. del 90
St. 119. Idijot, LXXII. del 90

St. 120. Idijot, LXXIII. del 90
St. 121. Idijot, LXXIV. del 90

St. 122. Idijot, LXXV. del 90
St. 123. Idijot, LXXVI. del 90

St. 124. Idijot, LXXVII. del 90
St. 125. Idijot, LXXVIII. del 90

St. 126. Idijot, LXXIX. del 90
St. 127. Idijot, LXXX. del 90

St. 128. Idijot, LXXXI. del 90
St. 129. Idijot, LXXXII. del 90

St. 130. Idijot, LXXXIII. del 90
St. 131. Idijot, LXXXIV. del 90

St. 132. Idijot, LXXXV. del 90
St. 133. Idijot, LXXXVI. del 90

St. 134. Idijot, LXXXVII. del 90
St. 135. Idijot, LXXXVIII. del 90

St. 136. Idijot, LXXXIX. del 90
St. 137. Idijot, LXXXX. del 90

St. 138. Idijot, LXXXXI. del 90
St. 139. Idijot, LXXXXII. del 90

St. 140. Idijot, LXXXXIII. del 90
St. 141. Idijot, LXXXXIV. del 90

St. 142. Idijot, LXXXXV. del 90
St. 143. Idijot, LXXXXVI. del 90

St. 144. Idijot, LXXXXVII. del 90
St. 145. Idijot, LXXXXVIII. del 90

St. 146. Idijot, LXXXXIX. del 90
St. 147. Idijot, LXXXXX. del 90

St. 148. Idijot, LXXXXXI. del 90
St. 149. Idijot, LXXXXXII. del 90

St. 150. Idijot, LXXXXXIII. del 90
St. 151. Idijot, LXXXXXIV. del 90

St. 152. Idijot, LXXXXXV. del 90
St. 153. Idijot, LXXXXXVI. del 90

St. 154. Idijot, LXXXXXVII. del 90
St. 155. Idijot, LXXXXXVIII. del 90

St. 156. Idijot, LXXXXXIX. del 90
St. 157. Idijot, LXXXXXX. del 90

St. 158. Idijot, LXXXXXXI. del 90
St. 159. Idijot, LXXXXXXII. del 90

St. 160. Idijot, LXXXXXXIII. del 90
St. 161. Idijot, LXXXXXXIV. del 90

St. 162. Idijot, LXXXXXXV. del 90
St. 163. Idijot, LXXXXXXVI. del 90

St. 164. Idijot, LXXXXXXVII. del 90
St. 165. Idijot, LXXXXXXVIII. del 90

St. 166. Idijot, LXXXXXXIX. del 90
St. 167. Idijot, LXXXXXXX. del 90

St. 168. Idijot, LXXXXXXXI. del 90
St. 169. Idijot, LXXXXXXXI. del 90

KRATKA DNEVNA ZGODBA

BOGO PREGELJ:

ZGODBA O DREVESU

V četverkot sivih, pustih stavb je bilo vklebeno golo dvorišče. — Tržki koraki so zmrzili nasuti pesek vse do srede, kjer je raslo drobno drevo. Borno je stegalo tri veje kakor šibe v višino. Leto za letom je poganjalo tenko plast svežega zelenja. Se celo v svetlo rdeč cvet je poskušalo vzbrsteti. Dan, dva so se razpletali zeleni listi. Potem so se zelo povisili v solnčnih žarkih, ki so belo žgali z ravne svetle ploške dvorišča. V nežni plasti je legel prah na zelenje. Drevo je zajelo: "Duš me, prah! Zakaj me dušiš?"

Skrbno je skrtal prah: "Ne žaluj, drevo! Presvetlo zeleno obleko si si nadelo. To ne gre in se ne spodobi. Vse dvorišče je sivo. Pokrivam, pokrivam! Da boš lepo sivo drevo sredi sivga dvorišča, kjer stopajo sivi možje. Vse sivo! Sivo!"

Tako je šepetal prah in marljivo prekrival v vedno novih plasteh komaj vzbrstelo liste, dokler se ni vo sklonil in ohlapno obvisel kakor kos zmrznega sivga papirja. Drevo pa je jecalo in poganjalo vse višje tri ravne veje, da bi vsaj z vrhom preseglo prah. Ko so se raztegnile čez dvorišče vijolične večerne sence in je zadisalo od daleč po rosnih travnikih, je razklenila. Na dvorišče ni nikdar padala rova.

Novič je bila pomlad. Prvo solnce je božaje drevo po golih vejah in trkalo, da so otekali popki in drug za drugim zeleno pokali. Sredi rjavih, lepih luskin so ležali listi še vsi zviti in zmečkani. Niso se prav drznili, da bi se razklenili in razklenili. V solnčnih žarkih je bilo še vse preveč trpkosti zimskih mrazov in v kotih dvorišča so umazano mežikali kupi poslednjega snega. Tedaj je sedel na srednjo vejo par slavec. Samec si je obrišal pot s čela: "Hvala bogu, da

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIZANA
Angleško-slovensko
Berilo
(ENGLISH-SLOVENE READER)
Stane samo
\$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 West 18th Street
New York City

Vsakovrstne
KNJIGE
POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO
se dobi pri
"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York, N. Y.
Telephone: CHELSEA 3878
POPOLEN CENIK JE PRIROČEN
V TEM LISTU VSAKI TEDEN

BOJ LETALCEV S
SPANCER

Angleškemu letalcu Mollisonu, ki je priletel v petih petih dneh iz Anglije v Capetown, se je pripetila neizgovorna, ki pa k sreči ni imela hujših posledic. Letalec se je moral zaradi popolne izčrpanosti spustiti na tla. S to neizgovorno je bilo po prazen vprašanje, ki se je vsiljevalo pri vsakem rekordnem poletu, namreč, kako dolgo zdrži letalec v zraku brez spanja. Za polet je treba osredotočiti vse duševne sile in tega ni zmogočno močno utrujen človek. Boj s spencerom postane letalcu usoden.

Nekoč sem bil na štiridnevem poletu — pripoveduje pilot v londonskem listu — in spal sem komaj tri ure. Četrti dan mi je bilo brnenje motorja že sladka uspavanka. V trenutku sem zatisnil oči, letalo je letelo mirno v višini 900 m. Naenkrat se je močno streslo in zamajalo. Motor je strahovito zabnel. Zdrmljiv sem se iz polsna in opazil, da drvim naravnost nad gozd. Mislim, da se je zlomil preplet, tako močno sem okrenil krmilo, toda k sreči je propeler najprej vzdržal. Ne da bi slutil, sem se bil med kratkim dremanjem spustil 400 m niže.

Koliko nepojasnjenih nesreč je že zakrivilo v letalstvu tako trenutno dremanje! En dan v letalu je zelo utrudljiv, kaj šele pet ali šest dni! Navaden človek si niti misliti ne more, kako težko je letalcu boriti se s spencerom, ki mu vedno bolj sili na oči. Močno izčrpan letalec se težko obdrži v zraku in vsako njegovo prizadevanje spusti se, zlasti pa spusti se zaslino, je zelo nevarno. V vsakem letalu, ki krene na daljšo pot, morata biti dva pilota ter imeti oddajni in sprejemni radioaparat. — Dekler je pa letalec izpostavljen napornemu boju s spencerom, je izpostavljen tudi neprestani smrtni nevarnosti.

ŠESTDESETLETNICA
MORSEJEVE SMRTI

Prešlo je šestdeset let, odkar je genialni American Samuel Finley Morse zatisnil za vedno svoje oči, potem ko je človeštvu daroval elektromagnetsko telegrafijo, katere omrežje bi lahko imenovali živčni sistem našega tehniziranega časa. — Že dolgo pred njim je človeštvo skušalo najti metode, po katerih bi sporočali svoje vesti v čim krajšem času na čim večje daljave. Davno pred odkritjem elektromagnetizma so bili v rabi svetlobni znaki v najrazličnejših variantah. Toda do odločilnega preobrata je prišlo šele z izumom elektrizacije po angleškem naravoslovcu Michaelu Faradayu, s čimer se je uvedla elektrika v brzojavno službo. Zdravnik Schenck je izkoristil pojav razkrajanja vode po električnem toku za konstrukcijo prvega električnega brzojavnega aparata na tem temelju: Oddajni aparat sprosti s pritiskom na gumb, ki sklene električni tok, v sprejemni postaji, kjer gre električni tok skozi posodo z vodo, najhuj mehur v tej vodi — znamenje, da se je delček vode razkrojil. Z različnim številom zaporedno pojavljajočih se mehurčkov je Schenck sestavil tudi brzojavno abecedo, ki je bila uporabna, toda zelo neokretna. Šele ko je Faraday odkril tudi pojav elektromagnetske indukcije, je prišel čas za praktičnejše električne brzojavne aparate in celo slavni matematik Gauss je skonstruiral takšnega. Odločilni korak pa je napravil z najpreprostejšimi pripomočki Morse, ki je bil po poklicu slikar in se je le v prostem času bavil s tehničnimi eksperimenti. — Morse je izumil tudi brzojavno abecedo, ki je še danes v rabi. Svoj prvi telegram je poslal iz svojega ataljeja — kuharici v kuhinjo. Kakor le redki izumitelji, je Morse imel srečo, da je svet priznal njegovo delo še za njegovega življenja in mu omogočil brezskrbno eksistenco.

MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA
Ljubljana, Prešernova ulica št. 3
Ima vlog nad 430.000.000 Din.
JE NAJVEČJA REGULATIVNA HRANILNICA
V JUGOSLAVIJIZA VSE VLOGE JAMČI MESTO LJUBLJANA Z VSEM SVOJIM
PREMOŽENJEM IN Z DAVČNO MOČJO

Vloge se sprejemajo na knjižnice in na tekoči račun. Naložbe proti odložitvi se obrestujejo po dogovoru kar najbolj ugodno. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica sama. : : :
ROJAKI, ki hočete nalagati svoj denar v stari domovini, obrnite se na Mestno hranilnico ljubljansko! Denar morete poslati po vsaki banki, hranilnici pa pišite, po kateri banki ste denar nakazali, kdaj in koliko. Napišite tudi svoj natančen naslov, da vam more hranilnica odgovoriti. —

KVAREN VPLIV SUROVE AGI-
TACIJE NA MLADINO

Dr. Bruening je rekel zadnjič na nekem volivnem zborovanju: — "Pazite na našo mladino. Če jo boste brezobzirno vleкли v politiko, se bo to lahko končalo s katastrofo." Dnevni tisk prinaša zadosti dokazov kvarnega vpliva volivnega razburjenja na mlado Nemčijo. — Tako je ušla 16-letnemu gimnazijcu Glangu v Hohenhamelnu kot prepričanemu Hitlerovcu o priliki nekega spora surova psovka na naslov Hindenburga. To se je zgodilo v javnem lokalu. Policija je morala sestaviti zapisnik. Glang je zvedel, da bo najbrž moral zapustiti šolo. Prišel je domov in se ustrelil z lovsko dvocevko. Blizu Draždan so se skregali gojenci nekega vzgojevališča na šolskem sprehodu. Neki deček je pripovedoval, da so glasovali njegovi starši za komunista Thalemana in "prav storili". Dva tovariša sta ga vrgla z mosta v reko. Obležal je sicer na bregu, a se hudo potolkel. Nacionalističen učitelj obrtne šole Wilke v Halleju 23 let star, je bil tako obupan po Hitlerjevem neuspehu, da se mu je znešalo. Skočil je iz okna tretjega nadstropja šolskega poslopja in obležal mrtev z razbito lobanjo. Lahko bi nadaljevali te dneвне vesti brez konca. Nekaj razvedrila nudijo samo zaključni podatki o srednjega volivnega urada. Kažejo namreč poleg vseh za petorico kandidatov oddanih glasov s 8.622 posebno izbirnih volitev. Niso bili zadovoljni z uradnimi kandidati ter so si sami postavili druge. Seveda niso imeli ti glasovi poštene veljavnosti. Med "zasebnimi kandidati" je na prvem mestu bekser Maks Schmelling, svetovni zmagovalnik. Zbral je 622 glasov, dasi se ni posluževal nobene propagande in odkrito izjavil, da bo glasoval za Hindenburga. Charley Chaplin je zbral 209 glasov, dasi rima kot državljani Severnoameriške unije nobenih narokov na prezidentovsko čast na Nemškem. Ti glasovi so bili oddani poveličani na Bavarskem. Dr. Eckener, znani Zeppelinov vojak, je podlegel nekdanjemu prestolonasledniku, ki je dosegel 130 glasov. Med skromnejšimi kandidati so Hans Albers, Maks Reinhardt in celo italijanski bokser Primo Camera. Slednji dobil samo en glas in sicer v Berlinu.

MLADOST JE NENADO-
MESTLJIVA

V dunajski "Uraniji" je predaval univ. prof. dr. Jul. Schmitzler, glavni kirurg bolnice v Wiednu o nadomestilih in nenadomestljivih delih v človeškem organizmu. Njegovo predavanje je bilo prav poučno in nazorno.

Najboljši pregled o tem, kaj se da v človeškem telesu nadomestiti, in kaj se ne da, ima pač kirurg. Čeprav se večkrat primeri, da se roke otroci z različni pomankljivostmi in se celo dogaja, da takšni otroci žive, je mnogo zanimivejše to, kateri deli se lahko odstranijo iz našega organizma ne da bi zaradi tega moral človek umreti.

Ranocelnik je torej tisti čarovnik, ki mu je dovoljeno posegati v skrivnostno tvorbo našega organizma, ne da bi zahtevali za odkupnino bolnikovo življenje.

Splošno je znano dejstvo, da je človekovo življenje brez obisti izključeno. Če se tega organa loti jetika ali če nastopi krvavenje, mora bolnik umreti. Tudi raznih žlez ni mogoče odvzeti človeku brez nevarnosti za življenje. Brez ščitne žleze bi telo propadlo v najkrajšem času. Nastale bi namreč takšne motnje v presnavljanju, da bi človeka v najkrajšem času uničile. Dokazano pa je, da more človek živeti s primerno zmanjšanim delom ščitne žleze, kar daje ranocelniku možnost, da jo deloma odstrani, če ne deluje pravilno.

Tudi trebušna slinavka je izredno važna za predelovanje ogljikovih vodikov in presnavljanje sladkorja, vendar zadostuje petdeset del te žleze, da ohrani telo v normalnem delovanju. Zdravil-

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vrak dan.
KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?

Ali ste že sovarovani za slučaj bolezni, nezgode ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad \$1.100.000,00, članstva nad 20.000. Nova društva se lahko ustanovijo v Združenih državah z 8. člani. Pristopnina prosta. Berilo najboljši slovenski tehnik "Novo Dobo", glasilo JSKJ. Pišite po pošto na glavnega tajnika, Anton Zbaničnik, Ely, Minn.

na umetnost je prišla danes že takorekoč tako daleč, da se dajo soki mnogih žlez umetno nadomestiti. Takšna zdravila ima v zalogi vsaka lekarna.

Med organi, ki jih človeški organizem more pogrešati, je v prvi vrsti vranica. Pri nekaterih krvnih boleznih je celo potrebna njena odstranitev. V takšnih primerih prevzamejo vlogo vranice jetra. Slepč je takisto brez vidnega pomena v trebušni votlini. Nešteto ljudi živi tudi brez žolčnega mehurja in so s tem rešeni žolčnih kamni. Da se lahko odstranijo razni deli žolčnika je znana stvar. (Ni nam znano, da žolčnik lahko brez žolčnika.) Zdravniki so imeli priliko opazovati primere, ko se je bolnik brez žolčnika zredil. Seveda pa ne smemo pri operacijah te vrste pozabiti, da rada nastopi malokrvnost, ki večkrat povzroči smrt. Tudi danke se lahko odstrani. Tenkega črevesa pa sme odrezati operater največ pet metrov, sicer lahko umre bolnik za lakoto. Od misle je najvažnejša srčna mišica, vse druge se lahko odstranijo.

Edino, od česar je človek izključen, je regeneracija (nova tvorba) organov, kakor jo vidimo pri živalih nižje vrste. Tu je narava pri človeku popolnoma odpovedala. Zato pri nadomeščanju modernega kirurgija roko, nego in druge podobne organe z umetnimi protezami. Edino, kar se ne da nadomestiti pri človeku je mladost. Vsi govorijo, da sme odrezati operater največ pet metrov, sicer lahko umre bolnik za lakoto. Od misle je najvažnejša srčna mišica, vse druge se lahko odstranijo.

Ta GLOBUS

kaže v pravem razmerju vodovje in suho zemljo. Na njem so vse izpremembe, ki so posledica zadnjih bo odgovoril na vsako zemljepisno vprašanje, bodisi učeči se globusom vam je pri rokah svet

KRAŠNO BARVAN TRPEŽNO IZDELAN

V premeru meri globus 6 inčev. — Visok je 10 inčev.

MODERN VZOREC

KRAŠEN PREDMET, KI JE KULTURNE VREDNOSTI ZA
VSAK DOM

CENA S POŠTNINO VRED

\$2.50

ONI, KI IMAJO PLAČANO NAROČNINO ZA
"GLAS NARODA", OZIROMA SE NAROČE,
GA DOBE ZA — \$1.75

"GLAS NARODA"

216 West 18 Street

New York, N. Y.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

Naj ljubezen joče

ROMAN IZ ŽIVLJENJA
Za Glas Naroda priredil I. H.

49

(Nadaljevanje.)

Kaj bo, je hotel odločiti šele pozneje, ko bo izvedel o njeni družini in kaj je bil njen oče. O tem Lore še ni vprašal. Govoril bo o vsem z njenim bratom in bo na podlagi tega izdelal svoje načrte.

— Tukaj smo Rudolf, — veselo vzklikne Lori in pokaže na nizko, z brbljanom obraščeno hišo iz rdeče opeke, ki se je pokazala iz gozdnega zelenja.

— Avtomobil obstane in v nekaj trenutkih sta po ozki stezi pri hiši.

Stopita v ozko, temno vežo. Dijana, ki je spala v kotu, dvigne glavo in takoj spozna Lori, nakar vesela skoči k njej in ji spe-
nja po kolenih.

Hišna vrata se odpro in gospa Marija se prikaže na pragu; Lori se ji vrže v razprostrte roke.

— Mati!

— Nisem te videla, ko si prišla, Lori, in vendar sem pogosto gledala skozi okno — in Erik ti je šel naproti, — govori gospa Marija med solzami.

Rudolf gleda gospo z belimi lasmi, katere obraz mu je bil tak-
pozan, kot bi ga bil pred nekaj leti že enkrat videl. In v bolj razsvetljeni sobi se mu je spomin še bolj zbuja — premišlja, ko ga gospa Bergerjeva hoče pozdraviti. Toda gospa Marija povese že dvignjeno desnico in strmi s preobdajivim pogledom v obraz poslaniškega svetnika, čegar roko je prijel. Lori. Med smehom in jokom pravi mlado dekle:

— Mati, vsa moja sreča! Grof Rudolf Verdin ljubi tvojega otroka.

Toda otrpla stoji gospa Bergerjeva in stiska roke v svoje kri-
lo. Gospa Marija samo priklama in reče:

— Grof Rudolf Verdin! Da! Takoj sem vas spoznala. Nisem vas še pozabila.

Gospa Marija se nekoliko za-mee. Čudno se je razlegla ta
smeh po tili sobi.

Osupnjena gleda Lori mater, katere besed ni razumela, katere
obnašanje se ji je zdelo nekam čudno, skoro blazno. Plaho ji pri-
de skozi ustnice:

— In če ga poznate! — Nato obrnjena k Rudolfu, ki jo gleda
in ki jo je prejšnjem poznanju zopet iskal: — Grof Verdin, ali me
več ne poznate? Pomislite nekoliko! Ko sva se prvič videla, je bi-
la moja hčerka stara komaj pet let — in zdaj je od tega že šest-
najst let in to je dolgo —

Rudolf je takoj vedel, čegave so bile te žive oči: stal je naspro-
ti gospej Mariji Virbnikov, prvi ženi svojega brata in ta žena je
bila mati ljubljene dekleta!

To odkritje ga je spravilo iz ravnotežja. Otokarjeva želja, naj-
ti svojo družino, se je nepričakovano hitro izpolnila.

Njegov pogled zleti k Lori — ali je kaj vedela? — Toda ko
vidi njen plahi, zmeden obraz, jo je na tihem prosil odpuščanja,
da se mu je za trenutek porodila sumnja, da se je zvito hotela z
njim poigrati. Prav ničesar ni vedel, nedolžni otrok! Roko položi
okoli nenege vratu, nato pa pogleda gospej Mariji naravnost v
obraz in reče:

— Da, zdaj vas zopet poznam, milostljiva gospa.

Lori pritiska svoje lice na Rudolfovo ramo.

— Povej vendar, Rudolf — tako čudno mi je vse —

— Lori, bodi trdna. Zdaj boš nekaj izvedela, kar te bo zelo
presenetilo, zato poslušaj:

— Lori pridi k svoji materi, — ga prekine gospa Bergerjeva
in prime svojo hčer za roko, — od mene naj izve, ne od vas — Lori,
gospoda si ogled natančno: ta je, ki ti je vzel tvojega očeta in je iz
tvoje matere napravil najnesrečnejšo, najbednejšo ženo.

Lori krikuje da je vsakega spreletelo do mozga. Trdno se okle-
ne Rudolf in s prestrašenimi očmi gleda v njegov smrtno blede,
resni obraz.

— Rudolf, reci mi — ni resnica, — kar trdi mati — saj to ne
more biti res!

— Saj tudi ni tako.

Boža jo, kot božamo jokajočega otroka, da ga pomirimo. Lori
globoko vzdihne in Rudolf ves srečen čuti njeno udanost.

— Ne, Lori, nisem kriv, česar me dolži tvoja mati. Razburje-
na je, ker me je nenadoma zopet zagledala in razumem jo. Zdaj pa
popolnoma mirno poslušaj, — njeno glavo pritiska na svoje prsi.
— Lori, ti si hči mojega brata Otokarja.

Skoro divje skoči od njega in z izbuljenimi očmi strmi vanj.

— Jaz — hči tvojega brata Otokarja? Saj so mi vendar vedno
pravili, da je moj oče že dolgo mrtel. In potem — Rudolf — po-
tem si ti moj stric —

— Da, — to se pravi, samo s tvojim očetom imam skupnega
očeta.

— In ti — si to vedel!

— Šele od trenutka ko sem spoznal tvojega mater.

Lori ni mogla vsega tega razumeti in se prime za glavo. Nje-
ne oči tavajo od enega do drugega, kot bi prosila, naj ji še bolj po-
jasni.

— Govorite vendar, povejte mi! — Mati, ti si vedela! Zato s
mi tedaj prigovarjala, da grem na Hmeljnik — k svojemu očetu —

— Da, vedela sem. Toda iz gotovih vzrokov sem te pustila v
nevednosti.

— In Erik — ali ve?

— Erik ve vse.

— Samo jaz nič. — Potem je Cecilija moja sestra — zaključ
ne-nadoma — in Otokar je bil moj brat! Mati, takrat, ko se je zgodila
ona strašna nesreča, ki me je tako potrla in me skoro pripravila ob
razum — še tedaj si molčala. — Strese se. — Razložite mi vendar!

— To se more izvršiti z malo besedami. Pred enaintridesetimi
leti, Lori, je tvoj oče, grof Otokar Verdin, stanoval pri mojih sta-
riših v Bohinju kot mlad slikar. Pričela sva se ljubiti in sva se
poročila v Londonu proti volji mojih in njegovih staršev. Ko si
bila stara tri leta, če oče zbolel in ni bil za nobeno delo. Tudi kot
slikar ni bil nikdar priznan, kot je pričakoval. Denarne zadeve so
nas zelo pritiskale. Končno se je tvoj oče obrnil na svojo družino,
ki se je nato zavzela zanj. Poslali so ga v sanatorij — saj sama te-
ga nisem mogla plačati — in za poznejše okrevanje so ga pridržali
na Hmeljniku. Navzlic mojim pismom in prošnjam ga niso več pu-
stili k meni, k njegovim družini.

— In nekoga dne pride grof Rudolf — nadaljuje s povzdig-
njanim glasom in pri tem ostro pogleda Rudolfa, — prišel je in m-
ponudil — denar, da se odpovem svojemu možu, vašemu očetu. In
ker v to nisem privolila, mi je rekel kratko in hladno, da je moj za-
kon s tvojim očetom neveljaven, da od njega sploh ne moremo ni-
česar zahtevati. Po mnenju grofa Rudolfa sta tedaj bila vidva —
si in Erik — nezakonska otroka.

Lori glasno vzdihne. Obraz si zakrije z rokami. Rudolf stisne
ustnice. Postal je ves blede. Kako spretno je znala gospa govoriti!
se je bilo res pa vendar bi mogla povedati malo drugače in lepše.
Vsaka njena beseda je bila pomočena v sovraštvo in maščevalnost.

— Da, Lori gospod grof Rudolf je bil tedaj še mlad mož, poln
ponosa na svojo družino in poln zaničevanja do gostilničarjeve hče-
re, ki se je vsilila v njegovo družino, ki so se je hoteli otrestiti kot
nadležne golazni in vsako ceno. Njegovemu uplivu se imamo tudi
zahvaliti, da vaš oče ni hotel več vedeti o vas, četudi sem bila z
Erikom na Hmeljniku.

— Na Hmeljniku ste bili? — krikuje Lori s tresočim glasom.

Mati priklama.

— Da, bilo je nekega deževnega dne — kot bi bilo včeraj, mi
je še vedno živo v spominu — tedaj sem videla tvojega starega očeta
in mater in tudi poznejšo grofico Verdino.

(Dalje prihoduji.)

ZADNJI CAR

Veliki knez Aleksander je obja-
vil zanimive dokumente o polomu
carske države iz katerih posne-
mamo naslednja mesta:

Carjeva odpoved na prestol je
dokončno odločila usodo Rusije.
Ničče ni tega bolje razumel nego
Nikita (car) sam. Prijel me je za
roko in me odvedel v svojo sobo.

— Kaj naj naredim? — je
vpraševal. — Kaj bo z menoj, s
teboj, tvojo materjo? Nisem več
voljan biti car. Nikoli si nisem že-
lel to postati. Ne razumem umet-
nosti, kako se vladajo dežele. Ne
vem niti tega, kakoj naj obujem
s svojimi ministri.

Če bi bil Nikolaj II. sin pripro-
ste družine, bi vodil harmonično
življenje, njegovi predstojniki bi
ga nagradili in vsi bi ga spošto-
vali. Ni bila njegova krivda, da
je usoda njegove najboljše čed-
nosti prelevila v uničevalno orož-
je. Nikoli mu ni prišlo na misel,
da bi vladar ne imel pravice biti
človeški.

Ko me je dosegla vest o carje-
vi odpovedi, sem si mislil, da je
izgubil razsodnost. Od kdaj se
kakšen monarh odpoveduje pre-
stolu, ker vlada pomanjkanje
kruha in so v prestolnici bučni
nemiri? Ali ga je izdajstvo petro-
grajskih rezervistov pripravilo do
tega? Ali ni imel na razpolago
armade 15 milijonov mož? Odpo-
ved se mi je zdelo smešna leta
1917 in se mi zdi smešna še dan-
es. 24-urna bitka v petrograj-
skih predmestjih bi napravila
red.

Od mojega sedmega do petnaj-
stega leta je bila moja vzgoja po-
dobna vojaški. Moji bratje in jaz
smo živeli v barakah spali smo na
ozkih železnih posteljah na čisto
tankih žimnicah.

Ob šestih so nas zbudili. V tre-
nutku smo morali vstati za vsak
poskus, da bi dalje spali, so bile
stroge kazni.

Poklekali smo drug poleg dru-
ga pred tri svetniške podobe,
pomohli in se potem skopali v
mrzli vodi. To je bilo leta 1870.
Naš zajtrk je bil čaj, kruh in ma-
lo, vse drugo je bilo strogo pre-
povedano, da bi se ne razvadili.
Telovadba in streljanje nam je
izpolnilo nadaljnjo uro: Vadili

smo se tudi streljanja z gorskim
topom v nekem vrtu. V svojem
desetem letu bi se lahko udeležil
obstreljevanja kakšnega velikega
mesta.

Od osmih do enajstih dopoldne
in od dveh do šestih popoldne smo
opravljali razna domača dela. Po
ruskem dvorskem običaju ni bilo
nobenemu velikemu knezu dovo-
ljeno obiskovati kakšno javno ali
zasebno šolo. Doma nas je obda-
jal vedno cel trop domačih učite-
ljev.

Predvsem pa so nas učili stre-
ljanja, jahanja, borenja z mečem
in bajonetom. Najmanjša napaka
pri čitanju kakšnega nemškega
pisma nam je ukrala dodatne
jedi. Kdor je odgovarjal v mate-
matiki, je moral klečati celo uro
z nosom proti steni. Če smo ob-
tavljalje se odgovarjali na kakno
vprašanje, smo občutili težko čr-
talo na glavah in na rokah.

Moderni znanstveniki bi v na-
ši naravi odkrili očitna znamenja
za čjo po ljubezni. Vsi smo trpe-
li zaradi izredne osamelosti in ni-
simo imeli nikogar, da bi se z njim
pogovorili.

Petnajst let pozneje. Prišel
je čas, da se poročim z najsta-
rejšo članjavo hčerjo. Po starem
običaju carske rodbine bi mi
moral car podariti določeno šte-
vilo oblačil. Prejel sem štiri tucete
srajc, štiri tucete spalnih srajc
in št. Po štiri tucate od vsake vr-
ste. Nekaj posebnega je bila sre-
brna suknja in par srebrnih copat.
Suknja se mi je videla izredno
težka.

— Šestnajst funtov, — je de-
jal ceremoniar.

— Šestnajst funtov? Kako naj
jo pa nosim?

Moja nevednost ga je vzevo-
ljala. Dejal je, da mora ženini, ki
pripada carski rodbini, v poroči-
ni nositi ta nestvor suknje in
te srebrne copate, ko stopa v po-
ročno sobo.

K tej smešni navadi moram pri-
šteti še drugo, po kateri mi ni bi-
lo dovoljeno, da vidim svojo ne-
vesto na dan pred poroko. Moral
sem se udati. Rodbina Romanov-
cev ni bila voljna, da bi opustila
svojo tri stoletno tradicijo...

STARA PERZIJSKA PRE-STOLNICA

Mezopotamija, matica orienta-
lske kulture, nudi moderni arheo-
logiji vedno nova presenečenja. —
Trenutno raziskuje deželo več ev-
ropskih odprav, ki jim gre v prvi
vrsti za odkritje starega Ktesifo-
na. To mesto, čigar ruvaline še
strle iz peska v puščavi, je nastalo
iz prvotnega taborišča v peščini
in je stalo nasproti Selenceji ob
Tigrisu. Selenceja pa je bila nase-
bina vojskovođij, ki so si bili raz-
delili dediščino po Aleksandru Ve-
likem.

Ktesifon je bila rezidenca Par-
tov, arljskega plemena jezdecev,
ki so zavladali Perzijo in razširili
svojo moč do Tigrisa. Prevzeli so
grško kulturo in Sasanidi, ki so jim
sledili, so spet uvedli staro perzijs-
ko vero v ogenj in svetlino, ki je
bila vera Zarastustre. Sasanidi so
bili, ki so napravili Ktesifon za
prestonico svojega plemena. Po-
vzdignili so jo v cvetoče mesto,
domnevno v sredini prvega tisoč-
letja pred našim štetjem.

Ktesifon je imel svoje stavbe,
med njimi je bil najslavnejši Ko-
sararov lok, ki je deloma ohranjen
še danes. Ta lok je voh v obokano
palaco, ki je morala biti svojstve-
na po svoji arhitekturi in obsegu.
Še večja presenečenja pa so se od-
prle ekspediciji, ki je začela kopati
pod temelji te palače. Ugotovila
je, da so bile pod njo še večje
zgradbe. Vse hiše so imele četvero-
kotne temelje in na vsakih štirih
stebrih je poivala kupola, ki je
bila središče zgradbe. Stene in
stropi so bili okrašeni z divnimi o-
kraski, predstavljajočimi rozete,
geometna pabolka in razne okrilje-
ne živali. Pod temelji hiše so od-
krili tudi naprave za centralno
kurjavo. Ktesifon pa je imel tudi
stadion za borbe z živalmi.

POZOR, ROJAKI

Iz naslova na listu, katerega pre-
jemate, je razvidno, kdaj vam je
naročnina posla. Ne čakajte toraj,
da se Vas opominja, temveč obno-
vite naročnino ali direktno, ali pa
pri enem sledečih naših zastopnikov.

CALIFORNIA

Fontana, A. Hochevar
San Francisco, Jacob Laushin

COLORADO

Denver, J. Schutte
Pueblo, Peter Cullig, A. Saffa
Salida, Louis Costello
Walsenburg, M. J. Bayuk

INDIANA

Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS

Aurora, J. Butchar
Chicago, Joseph Bilsh, J. Bevilč
J. Lukanich, Andrew Spillat
Cicero, J. Fabian
Joliet, A. Anzelc, Mary Bamblich
J. Zaletel, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, Anton Kobal
Springfield, Matija Barborich

KANSAS

Girard, Agnes Močnik
Kansas City, Frank Zagar

MARYLAND

Steyer, J. Černe
Kitzmiller, Fr. Vodopivec

MICHIGAN

Calumet, M. F. Kobe
Detroit, Frank Stular

MINNESOTA

Chisholm, Frank Gouže, Frank
Pucelj

Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatic
Waukegan, Jože Zelenc

MISSOURI

St. Louis, A. Nabrgoj

MONTANA

Klein, John R. Rom
Roundup, M. M. Panlan
Washoe, L. Champa

NEBRASKA

Omaha, P. Broderick

NEW YORK

Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, Frank Masle

OHIO

Barberton, John Balant, Joe H.
Cleveland, Anton Bobek, Chas
Karliger, Jacob Resnik, John Slap-
nik, Frank Zadnik

EUCLID, F. Bajt

Girard, Anton Nagode
Loraln, Louis Balant in J. Kurš
Niles, Frank Kogovsek
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON

Oregon City, Ore., J. Kobla-

PENNSYLVANIA

Ambridge, Frank Jakš
Besemer, Mary Hribar
Braddock, J. A. Germ
Bridgeville, W. R. Jakobeck
Broughton, Anton Ipavec
Claridge, A. Yerina
Conemaugh, J. Brezovec, V. Ro-
vanšek

SHIPPING NEWS

6. maja:
Olympic, Cherbourg

7. maja:
Mauretania, Cherbourg,
Rotterdam, Boulogne sur Mer, Rot-
terdam

12. maja:
Europa, Cherbourg, Bremen
New York, Cherbourg, Hamburg

14. maja:
Paris, Havre
Aquitania, Cherbourg,
Veendam, Boulogne sur Mer, Rotter-
dam

Reliance, Cherbourg, Hamburg
Majestic, Cherbourg

17. maja:
Columbus, Cherbourg, Bremen
Vulcania, Dubrovnik, Trst

19. maja:
Albert Ballin, Cherbourg, Hamburg

20. maja:
Homeria, Cherbourg

21. maja:
Bremen, Cherbourg, Bremen
Statendam, Boulogne sur Mer, Rot-
terdam

25. maja:
Berengaria, Cherbourg

26. maja:
Hamburg, Cherbourg, Hamburg

27. maja:
France, Havre
Olympic, Cherbourg

28. maja:
Europa, Cherbourg, Bremen
Volendam, Boulogne sur Mer, Rotter-
dam

St. Louis, Cherbourg, Hamburg

1. junija:
Mauretania v Cherbourg

2. junija:
Columbus v Cherbourg in Bremen

3. junija:
Le de France v Havre

4. junija:
Majestic v Cherbourg

5. junija:
Mauretania v Cherbourg

6. junija:
Bremen v Cherbourg in Bremen

7. junija:
Statendam v Cherbourg in Bremen

8. junija:
Vulcania v Trst

9. junija:
Beignand v Havre

10. junija:
Volendam v Boulogne sur Mer

11. junija:
Columbus v Cherbourg in Bremen

12. junija:
Conte Grande v Genova

13. junija:
Leviathan v Cherbourg

14. junija:
Paris v Havre

15. junija:
Aquitania v Cherbourg

16. junija:
Champion (NOVI) v Havre

17. junija:
General von Steuben v Bremen

18. junija:
Champion (NOVI) v Havre

19. junija:
General von Steuben v Bremen

20. junija:
Champion (NOVI) v Havre

21. junija:
General von Steuben v Bremen

22. junija:
Champion (NOVI) v Havre

23. junija:
General von Steuben v Bremen

24. junija:
Champion (NOVI) v Havre

25. junija:
General von Steuben v Bremen

26. junija:
Champion (NOVI) v Havre

27. junija:
General von Steuben v Bremen

28. junija:
Champion (NOVI) v Havre

29. junija:
General von Steuben v Bremen

30. junija:
Champion (NOVI) v Havre

31. junija:
General von Steuben v Bremen

1. avgusta:
Champion (NOVI) v Havre

2. avgusta:
General von Steuben v Bremen

3. avgusta:
Champion (NOVI) v Havre

4. avgusta:
General von Steuben v Bremen

5. avgusta:
Champion (NOVI) v Havre

6. avgusta:
General von Steuben v Bremen

7. avgusta:
Champion (NOVI) v Havre

8. avgusta:
General von Steuben v Bremen

9. avgusta:
Champion (NOVI) v Havre

10. avgusta:
General von Steuben v Bremen